

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuissimè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1646

De Duplici Officio. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40233

De Rubricis generalibus Horarum Canoniarum.

CAP. I.

I DE voce *Rubrica* alibi diximus, initio *Commentar. in Rubric. Missalis, Tomo superiore pag. 1.*

2 Vsurpata fuit eadem vox prius in Breuiario quàm in Missali, & reperitur in *editione Veneta Breuiarij ante annum 1550.* sed Pius V. inscripsit omnes leges Breuiarij titulo Rubricarum generalium, quod antè non fuerat factum.

3 Paucissimi tamen erant earum Tituli, nempe vndecim tantùm, in prima editione iussu Pij V. hausti è Directorio diuini Officij, composito à Ludouico Ciconiolano, Regularis Obseruantia, sub Paulo III. qui & Directorium approbavit.

4 Rubricarum additio, detractio, mutatio prohibentur in Bulla Pij V. in his enim est formula data precandi in Breuiario. Quare, si notabiliter Officio diuino iniuriam facis in obseruantia Rubricarum substantialium Officij, grauius peccas; non ita in accidentarijs accidit Rubricis, puta si sedens recites, quæ flexis genibus iubentur dici, in oratione priuata, secus esse posset in publica, si absque causa fiat, aut cum aliorum offensione, *Suar. Tom. 2. de Relig. lib. 4. cap. 27. nu. 2. & alij apud Bonacin. disp. 1. quæst. 3. pun. 6. num. 1. & 2.*

5 Diuido nunc Rubricas in tres partes, quas prosequar in proximis & distinctis Sectionibus. Alia spectat ad totum integrum Officium; quod est vel Duplex, vel Semiduplex, vel Simplex, vel Dominicale, vel Feriale, vel

de Vigilia, vel de Octaua, vel de Officio S. Mariæ in Sabbato, vel pro Officio Commemorationem habet, vel concurrat cum alio, vel occurrit, ita vt alterius accidat Translatio: de quibus agitur in Breuiario primis vndecim Titulis seu Capitibus. Alia continent ritus proprios maiorum partium, hoc est Horarum, Officij, de quibus à Titulo 13. vsque ad 18. inclusiue, Matutini scilicet, Laudum, Primæ, Tertiæ, Sextæ, Nonæ, Vesperarum & Completorij. Alia denique versantur circa partium partes, ex quibus ipsæmet Horæ componuntur, nempe Oratio Dominica, Salutatio Angelica, Symbolum Apostolorum, initium Horarum, Inuitatorium, Hymni, Antiphonæ, Psalmi, Cantica, Versus, Absolutiones, Benedictiones, Lectiones, Responsorij, Capitula, Orationes, Hymnus *Te Deum*, Symbolum Athanasij, Preces, Suffragia Sanctorum, Antiphonæ beatæ Mariæ finales, de quibus in Rubricis Breuiarij à Titulo 19. ad Titulum 36.

De Duplici Officio. CAP. II.

Varietas Officij & Festorum inde est, quia stella, secundum Apostolum, differt à stella in claritate; & quia, ex *Dionysio Areopag.* Ecclesiastica Hierarchia repræsentat aliquantulum in suis actionibus cælestem Hierarchiam, in qua Sancti secundum meritum diuersitatem disponuntur; ideo ad hoc repræsentandum varietas Officiorum diuersorum in Ecclesia reperitur. Hæc *Durand. in Ration. lib. 7. cap. 1.*

2 Hæc vox *Duplex* apud *Durand.* loco cit. habetur, apud antiquiores non habetur; & ex eodem Durando significat,

ficat, Antiphonas in Officio duplicari, hoc est, integras recitari ante & post Psalmos.

3 Diuidit *ibidem* Durandus in Duplex in totum, & in Duplex simpliciter; illud maius, hoc minus *ibidem* appellat: quod nos hodie dicimus Duplex primæ & secundæ classis ex vna parte, & Duplex per annum ex altera parte. Sed in Recognitione Clementina Breuiarij, ad maiorem distinctionem, instituta sunt quatuor genera Duplicium Festorum; primum, quod dicitur Primæ classis; alterum, Secundæ classis; tertium, quod appellatur Maius per annum; quartum, Minus per annum.

4 Primæ classis sunt, Natiuitas Domini, Epiphania, Pascha Resurrectionis cum tribus præcedentibus & duobus sequentibus diebus. quod & habet *Durand. lib. 7. cap. 1.* & de triduo quidem præcedente Pascha rationem reddit *Rupertus lib. 5. de Diuinis Officijs cap. 24.* ob exequias solemnes Christi demortui. Ascensio Domini, *Durand. lib. 7. cap. 1.* Pentecostes cum duobus sequentibus; *Durand. ibidem.* Festum Corporis Christi, *ex Decreto Urbani IV.* Natiuitas sancti Ioannis Baptistæ, Festum sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, Assumptio beatæ Virginis, Festum Omnium Sanctorum, de quibus dicemus in Proprio Sanctorum. Dedicatio propriæ Ecclesiæ, *Durand. loco citato.* Patroni Festum, vel Tituli Ecclesiæ. quod innuunt *Micrologus cap. 43.* & *Radulph. Propos. 17.* Sunt igitur Festa in Ecclesia vniuersali numero 18. primæ classis Duplicia.

5 Secundæ classis sunt, Circumcisio Domini, Festum sanctæ Trinitatis, Purificatio, Annuntiatio, Natiuitas

beatæ Virginis, Natalitia duodecim Apostolorum, hoc est de numero duodecim, Festa Euangelistarum, Inuentio sanctæ Crucis (quod fuit additum huic classi à Clemente VIII.) Festum sancti Laurentij, Dedicatio S. Michaëlis Archangeli, de quibus in Proprio Sanctorum. quibus adde Festa SS. Stephani & Innocentium, quæ infra suo loco probabimus. Hæc igitur Festa numero 22.

6 Duplicia maiora per annum, quæ, vt dicemus, integras habent Vesperas in concursu cum alijs Duplicibus minoribus, sunt hæc, Transfiguratio Domini, Exaltatio sanctæ Crucis, Festum Niuus, Visitatio, Præsentatio, Conceptio beatæ Mariæ, Apparitio sancti Michaëlis, Cathedra sancti Petri vtraque, Festum eiusdem ad Vincula, Conuersio sancti Pauli, Festum sancti Ioannis ante portam Latinam, sancti Barnabæ Apostoli, dies Octaua Epiphaniæ, dies item Octaua Corporis Christi & Ascensionis eiusdem; item Patroni locorum minus principales, nisi sint in Calendario Romano altioris classis. Sunt autem Festa hæc numero 16. in vniuersali Ecclesia.

7 Reliqua duplicia sunt minora, quibus in Calendario apponitur hæc vox *Duplex*, & præterea dies Octauæ Festorum Octauam habentium, quarum supra non meminimus; sunt autem illa numero 31. hæc verò sunt numero 9. in Breuiario: ergo Duplicia numero 98. in Breuiario celebrantur.

8 Neque distinguas adhuc, vt Festa Beatificatorum tantum minora sint Festis minoribus Canonizatorum, ita vt habeant hæc integras vtrasque Vesperas (quod est priuilegium Festorum maiorum per annum, *de Concurr.*

Off. num. 2.) quia in eorantùm differunt, quòd Canonizati vbique coli possunt, non autem Beatificati.

9 De Privilegijs Festorum Duplicium respectu aliorum, & inter se, dicemus, cùm de Concurrentia & Occurrentia Officij, de Marutino, Precibus, & Suffragijs.

10 De Sancto, cuius insignis habetur Reliquia, si concedatur Officium, fit Duplex minus per annum, sacra Rituum Congregatio 23. *Novemb. 1602.* vt supra diximus *Sect. 1. cap. 5. tit. 2. num. 8.*

De Semiduplici. CAP. III.

HÆc vox *Semiduplex* apud *Durandum lib. 7. cap. 1.* habetur. Dicebatur antea nouem Lectionum, apud *Radulph. Propos. 17.* Alij vocauerunt *solemne, vt in Breuiar. Venetijs edito an. 1550.* Alij, non Duplex, vt legi in antiquioribus Breuiarijs. Idem sonant, eò quòd in Officio nouem Lectiones leguntur, vt à Simplici distinguatur; non duplicantur Antiphonæ, vt differat à Duplici.

2 Semiduplici ritu gaudent Dominicæ per annum, & ea Sanctorum Festa quibus in Calendario apposta est vox *Semiduplex*, numero hodie vltra 40. item dies infra Octauas, quæ iure merito minores sunt die Festo, & die Octaua; sunt autem & hi numero vltra quadraginta: quare Semiduplicia cum Dominicis excedunt numerum 130.

3 De Sancto, cuius Reliquia non insignis habetur, si concedatur Officium, debet esse Semiduplex, ad differentiam insignis Reliquiæ.

4 De Sanctis locorum consuevit

sancta Sedes Apostolica in ijs locis, vbi neque nati neque mortui sunt, neque Reliquiæ insignes extant, concedere Officium Semiduplex, ne Dominicæ Officium, quod est Domini, impediatur ab Officio Semiduplici. quod notat expressè Clemens VIII. 19. *Iunij 1601.* quando concedit vniuersæ Congregationi Eremitarum sancti Augustini Officium Semiduplex de B. Ioanne à S. Facundo Hispano; cuius Bullæ tenorem refert *Castellanus in Compendio Bullarum in tertia editione Venetijs 1605.* Inuentiones, Translationes hac eadem lege colendæ forent, ad differentiam Festorum principalium. quod obseruat Ecclesia in Inuentione S. Stephani Protomartyris, in qua hæc scribimus.

5 De Sancto, cuius habetur Ecclesia Abbatialis, Parochialis, vel Regularium, vel Monialium, hoc solo titulo, fiebat ante annos tres Semiduplex in multis locis; at nescio quo iure: nam Officium feriale ferè totum omittebatur cum Officio beatæ Virginis in Choro, & Defunctorum, & quod magis dolebam, Feriarum Quadragesimalium, à quibus antiqui remouebant Festa Sanctorum, & à quibus in recognitione Breuiarij Octauæ sunt exclusæ; contra quos acerrimè inuehit *Radulphus Propos. 17.* ea potissimum ratione, quòd tollitur continuatio & recitatio totius Psalterij; & feriale Officium, inquit, Domini Officium est, quod à quocumque seruo non debet obrui. Videant Episcopi, ne pluralitate Festorum fiat iniuria Officio feriali Domini Dei nostri. Sed ecce, Deo dante, sublatus est abusus à sacra Rituum Congregatione Decreto edito die quo supra *Sect. 1. cap. 5. tit. 2. num. 9.* in hæc verba: *Veniit & prohibi-*